

25 Οκτωβρίου, 1990

[ΚΟΥΡΡΗΣ, Δοστής]

DANISH KINGDOM REPRESENTED BY
FARVANDSDIREKTORATED (THE ROYAL DANISH
ADMINISTRATION OF NAVIGATION AND HYDROGRAPHY),

Ενάγοντες,

v.

MYSTIC ISLE NAVIGATION COMPANY LIMITED,

Εναγομένων.

(Αίτηση στην Αγωγή Ναυτοδικείου Αρ. 93/88).

-
- Παραγραφή — Υπολογισμός χρόνου — Ο Περί Ερμηνείας Νόμος, Κεφ.1, άρθρο 31 — Κατά πόσο ο αποκλεισμός της ημέρας του συμβάντος από τον υπολογισμόν χρονικής προθεσμίας ισχύει μόνον αν η προθεσμία είναι εκπεφρασμένη σε ημέρες — Αρνητική η απάντηση στο ερώτημα — Ο κανών ισχύει ανεξάρτητα από το αν η προθεσμία είναι εκπεφρασμένη σε έτη, μήνες ή ημέρες.* 5
- Συνθήκες — Σύνταγμα, Άρθρο 169.2 — Αφορά Συνθήκες συνομολογηθείσες μετά την έναρξη της ισχύος του Συντάγματος — Συνθήκες, που είχαν αποκτήσει ισχύν και εφαρμόζοντο προ της έναρξεως της ισχύος του Συντάγματος — Εξακολουθούν να ισχύουν, αλλ' επ' αυτών εφαρμόζεται το Άρθρο 188 του Συντάγματος.* 10
- Παραγραφή — Αναστολή — Ο Περί Αναστολής της Παραγραφής Νόμος, 1964 (Ν.57/64) — Κατά πόσο περιλαμβάνει παραγραφήν θεσπιζομένην από Διεθνή Συνθήκη ή από Νόμο του Η.Β, που εφαρμόζεται στην Κύπρο (Η Περί Συγκρούσεων Συνθήκη 1910 και ο Περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμος, 1911) — Ο Ν.57/64 αναφέρεται σε χρονικήν περίοδον θεσπιζομένην από διάταξη "νομοθετικής φύσεως" — Η έννοια της τελευταίας είναι ευρύτερη της έννοιας του "νόμου" — Γι' αυτό και η απάντηση στο ερώτημα είναι καταφατική.* 15
20
- Η αγωγή αφορά αποζημιώσεις για ζημιές εκ συγκρούσεως πλοίων κατ' ισχυρισμόν οφειλομένης στην αμέλειαν των εναγομένων. Η Σύγκρουση έγινε σε διεθνή ύδατα την 13.7.86, ενώ η αγωγή ηγέρθη την 13.7.88. Το γεννηθέν ερώτημα ήταν κατά πόσο η αγωγή ηγέρθη εντός της προθεσμίας των 2 ετών, που προβλέπουν τόσο η Περί Συγκρούσεων Συνθήκη 1910 όσο και ο Περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμος, 1911. 25

1 Α.Α.Δ. Danish Kingdom v. Mystic Nav. Co.

Το Ανώτατο Δικαστήριο κατέληξε, με βάση το σκεπτικό που διαγράφεται στα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα, ότι η αγωγή κατεχωρήθη εμπρόθεσμα.

Απόρριψη προδικαστικής ενστάσεως. Έξοδα δίκης.

5 Αναφερόμενες υποθέσεις:

Coudounaris v. Coudounaris (1980) 1 C.L.R 581

Saab and Another v. Holy Monastery of Ayios Neophytos (1982) 1 C.L.R 499

Marren v. Dawson Bentley and Co Ltd [1961] 2 Q.B 135.

10 Αίτηση.

Αίτηση από τους ενάγοντες για διάταγμα του Δικαστηρίου όπως το νομικό σημείο, που εγέρθηκε στην παράγραφο 5 της απαντήσεως των εναγομένων, δηλαδή ότι η αγωγή είναι παραγραμμένη γιατί καταχωρήθηκε εκπρόθεσμα, εκδικαστεί και αποφασιστεί προ της εκδίκασης της αγωγής.

15

Μ. Κυπριανού με Λ. Μάρκου (Δνίς), για τους ενάγοντες-αιτητές.

20

Α. Τιμόθη (Κα.), για Χρ. Δημητριάδη, για τους εναγομένους-καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

Ο Δικαστής κ. Κούρρης ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση.

25

ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ: Οι ενάγοντες με την αγωγή αυτή, αξιώνουν από τους εναγομένους αποζημιώσεις σχετικά με ζημιά που υπέστη το φαρόπλοίο τους "MOE SE" ως αποτέλεσμα σύγκρουσης με το πλοίο των εναγομένων "RAFFEL-BERG", η οποία επεσυνέβηκε στις 13/7/1986, ανατολικά της Sjælland, έξω από τη Νήσο Μον της Δανίας και έξω από τα τρία μίλια των χωρικών υδάτων, ως αποτέλεσμα της αμέλειας των εναγομένων, των υπηρετών τους ή αντιπροσώπων τους.

30

Οι εναγόμενοι με την παράγραφο 5 της υπεράσπισής τους (απάντηση) αρνούνται ότι έγινε σύγκρουση μεταξύ του πλοίου τους "RAFFELBERG" και του φαρόπλοιου "MOE SE", αλλά εν πάση περιπτώσει, ισχυρίζονται ότι και αν επεσυνέβηκε η ισχυριζόμενη σύγκρουση, η απαίτηση είναι παραγραμμένη και δεν μπορεί να εκτελεστεί, για το λόγο ότι η αγωγή καταχωρήθηκε εκπρόθεσμα.

5

Οι ενάγοντες κατεχώρησαν αίτηση με βάση τους θεσμούς Ναυτοδικείου (Cyprus Admiralty Jurisdiction Order 1893), Κ. 89, 203, 204, 207 και 212 και ζητούσαν διάταγμα του Δικαστηρίου όπως το νομικό σημείο που ηγέρθηκε στην παράγραφο 5 της απαντήσεως των εναγομένων, εκδικαστεί και αποφασιστεί προ της εκδικάσεως της αγωγής.

10

Οι εναγόμενοι, συμφώνησαν όπως το νομικό σημείο αποφασισθεί προ της εκδικάσεως της αγωγής και το Δικαστήριο άκουσε τις απόψεις και των δύο πλευρών.

15

Στην αγόρευσή της η δικηγόρος των εναγομένων, ισχυρίζεται ότι η περίοδος από 13/7/1986 - ημερομηνία κατά την οποία συνέβηκε το ατύχημα - μέχρι τις 13/7/1988 - ημερομηνία κατά την οποία καταχωρήθηκε η αγωγή - ισούται με δύο χρόνια και μία μέρα και εφόσον υπερβαίνει το χρονικό όριο του άρθρου 7(α) της περί Συγκρούσεων Συνθήκης 1910 (The Collision Convention 1910) και του άρθρου 8 του περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμου, 1911 (Maritime Convention Act 1911) και κατά συνέπεια η αγωγή είναι παραγραμμένη έχοντας καταχωρηθεί εκπρόθεσμα.

20

25

Η δικηγόρος των εναγομένων, υποστήριξε ότι στον υπολογισμό του χρόνου, μόνο όταν πρέπει να γίνει υπολογισμός περιόδου ημερών από την επέλευση γεγονότος, τότε η μέρα κατά την οποία έγινε το συμβάν εξαιρείται από τον υπολογισμό. Αυτό, είπε, συνάδει με τη λεκτική διατύπωση του άρθρου 31 του περί Ερμηνείας Νόμου Κεφ. 1. Αν, είπε, το άρθρο 31 του Κεφ. 1 αναφερόταν σε χρόνια και όχι σε μέρες, θα είχε διαφορετική λεκτική διατύπωση. Στην υπό κρίση υπόθεση ο υπολογισμός του χρό-

30

35

νου είναι σε χρόνια και όχι σε μέρες.

- Περαιτέρω, η δικηγόρος των εναγομένων, υπέβαλε ότι ο περί Αναστολής της Παραγραφής Νόμος του 1964 (Ν. αρ. 57/64), δεν έχει εφαρμογή ούτε σε σχέση με τον περί
- 5 Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμο του 1911, ούτε σε σχέση με τη Συνθήκη την ίδια και οι χρονικοί περιορισμοί που τίθενται σε αυτή για την καταχώρηση αγωγών, είναι σε πλήρη ισχύ και εφαρμογή. Η επιχειρηματολογία της βασίζεται στον περί Ερμηνείας Νόμο Κεφ. 1, ότι η λέξη
- 10 "Νόμος" σημαίνει οποιοδήποτε νομοθέτημα της αρμόδιας νομοθετικής εξουσίας της Δημοκρατίας της Κύπρου, αλλά δεν περιλαμβάνει νομοθέτημα (Act of Parliament) του Ηνωμένου Βασιλείου που ειδικά εφαρμόζεται στη Δημοκρατία της Κύπρου. Κατ' αναλογία, είτε η δικηγόρος,
- 15 αυτό σημαίνει ότι περιλαμβάνει και/ή υπονοεί ότι Διεθνείς Συνθήκες δεν περιλαμβάνονται στη λέξη "Νόμος". Το Ηνωμένο Βασίλειο, που είχε υπογράψει τη Συνθήκη, νομοθέτησε τότε τον περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμο 1911, που με το άρθρο 9(1) εφαρμόστηκε στην
- 20 Κύπρο και αποτελεί μέρος του περί Κυπριακού Ναυτοδικαίου Νόμου.

Η θέση των εναγόντων είναι η εξής:

- (1) Η περί Συγκρούσεων Συνθήκη 1910, καθώς και ο
- 25 περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμος 1911, δεν ισχύουν ή/και δεν εφαρμόζονται στην Κύπρο.

(2) Έστω και αν τα πιο πάνω ισχύουν και εφαρμόζονται, η αγωγή καταχωρήθηκε μέσα στα χρονικά πλαίσια που προβλέπουν τόσο η Συνθήκη του 1910, όσο και ο Νόμος του 1911.

- 30 (3) Έστω και αν ήθελε φανεί ότι είτε η Συνθήκη του 1910, είτε ο Νόμος του 1911 ισχύουν και/ή ότι η αγωγή δεν καταχωρήθηκε μέσα στα χρονικά όρια που προβλέπονται, υπάρχει, εν πάση περιπτώσει, αναστολή του χρόνου παραγραφής από τον περί Αναστολής Παραγραφής Νόμο του 1964 (Ν. αρ. 57/64), όπως τροποποιή-
- 35

θρηκε με το Νόμο 36/82.

Αναφορικά με το λόγο 1, πιο πάνω, η δικηγόρος των εναγόντων ισχυρίστηκε ότι η περί Συγκρούσεων Συνθήκη 1910 δεν έχει ισχύ και/ή εφαρμογή στην Κύπρο, γιατί δεν πληρεί τις διατάξεις του άρθρου 169(2) του Συντάγματος, διότι η Συνθήκη αυτή δεν κυρώθηκε διά Νόμου από την Κυπριακή Βουλή όπως προβλέπει το άρθρο 169(2), ούτε και δημοσιεύτηκε όπως προβλέπει το άρθρο 169(3) και κατά συνέπεια και σε συσχετισμό με το άρθρο 188 του Συντάγματος, δεν δεσμεύει τη Δημοκρατία, άσχετα αν επικυρώθηκε από το Αγγλικό Κοινοβούλιο με τον περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμο 1911. Το άρθρο 169(2) του Συντάγματος, έχει ως εξής:

"Η διαπραγματεύσεις πάσης ετέρας συνθήκης, συμβάσεως ή διεθνούς συμφωνίας ως και η υπογραφή αυτών γίνεται κατόπιν αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου, δεν τίθενται όμως εν ισχύϊ και δεν δεσμεύουσι την Δημοκρατίαν, ειμή μόνον εφ' όσον κυρωθώσι διά νόμου ψηφιζομένου υπό της Βουλής των Αντιπροσώπων, ότε και συνομολογούνται".

Είμαι της γνώμης ότι το άρθρο 169 του Συντάγματος, εφαρμόζεται σε Συνθήκες που θα συνομολογούνταν μετά την έναρξη ισχύος του Συντάγματος. Για Συνθήκες που ήδη απέκτησαν την ισχύ Νόμου, όπως είναι η περί Συγκρούσεων Συνθήκη του 1910, που εφαρμόζετο στην Κύπρο πριν το Σύνταγμα τεθεί σε ισχύ, η ισχύς και/ή εφαρμογή τους στην Κύπρο εξακολούθησε και εξακολουθεί βάσει των προνοιών του άρθρου 188 του Συντάγματος.

Ο λόγος 2, πιο πάνω, είναι ότι η αγωγή καταχωρήθηκε εκπρόθεσμα. Η δικηγόρος των εναγόντων, εισηγήθηκε ότι σύμφωνα με το άρθρο 31(α) του Κεφ. 1, η μέρα κατά την οποία έγινε το συμβάν εξαιρείται στον υπολογισμό του χρόνου, ανεξάρτητα από το εάν η σχετική περίοδος μέσα στην οποία η αγωγή πρέπει να εγερθεί, είναι διατυπωμένη σε μέρες, εβδομάδες, μήνες ή χρόνια. Συνεπώς, κατά τον

υπολογισμό του χρόνου στην παρούσα υπόθεση, η μέρα κατά την οποία έγινε η σύγκρουση των δύο πλοίων, πρέπει να εξαιρεθεί από τον υπολογισμό. Προς υποστήριξη των θέσεων των εναγόντων, η δικηγόρος τους, αναφέρθηκε σε δύο κυπριακές αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, που ενώ τα σχετικά χρονικά όρια ήταν διατυπωμένα σε εβδομάδες στην μια και μέρες στην άλλη, το Δικαστήριο στον υπολογισμό του χρόνου εφάρμοσε το άρθρο 31 (α) του Κεφ. 1, εξαιρώντας την πρώτη μέρα της σχετικής περιόδου.

Οι υποθέσεις αυτές είναι οι *Dinos Coudounaris v. Winifred L. Coudounaris* (1980) 1 CLR 581 και η *Saab and Another v. Holy Monastery of Ayios Neophytos* (1982) 1 CLR 499:

Επίσης, οι ενάγοντες υπεστήριξαν τη θέση τους με αναφορά σε αγγλικές αυθεντίες, όπως το σύγγραμμα Halsbury's Laws of England, 4η Έκδοση, Τόμος 37, παράγραφος 26, το Annual Practice 1959 (Order 64, rule 12) και την υπόθεση *Marren v. Dawson Bentley and Co. Ltd.* [1961] 2 Q.B. 135.

Σε αυτό το στάδιο, είναι αναγκαίο να κάνω αναφορά στο άρθρο 31 του Κεφ. 1, του άρθρου 7 στην περί Συγκρούσεων Συνθήκης 1910 και του άρθρου 8 του περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμου 1911. Το άρθρο 31(α) του Κεφ. 1 έχει ως εξής:

"In computing time for the purposes of any Law or public instrument unless the contrary intention appears-

(a) a period of days from the happening of any event or the doing of any act or thing shall be deemed to be exclusive of the day in which the event happens or the act or thing is done;"

Το άρθρο 7 της Συνθήκης, αναφέρει τα ακόλουθα:

"Art.7.-Actions for the recovery of damages are barred

after an interval of two years from the date of the casualty."

Και το άρθρο 8 του Νόμου του 1911, προνοεί τα εξής:

"No action shall be maintainable to enforce any claim
or lien against a vessel or her owners in respect of any
damage or loss to another vessel, her cargo or freight, or
any property on board her, or damages for loss of life or
personal injuries suffered by any person on board her,
caused by the fault of the former vessel, whether such
vessel be wholly or partly in fault, or in respect of any
salvage services, unless proceedings therein are com-
menced within two years from the date when the damage
or loss or injury was caused or the salvage services were
rendered,..."

Το συμπέρασμα που πηγάζει από τις πιο πάνω αυθε-
ντίες, είναι ότι το επιχείρημα της δικηγόρου των εναγομέ-
νων, δεν ευσταθεί και είμαι της γνώμης ότι η ορθή ερμη-
νεία του άρθρου 31(α) του Κεφ. 1 είναι να εξαιρεί την
ημέρα του συμβάντος στον υπολογισμό του χρόνου, ανε-
ξάρτητα από το εάν η σχετική περίοδος μέσα στην οποία η
αγωγή πρέπει να εγερθεί είναι διατυπωμένη σε μέρες,
εβδομάδες, μήνες ή χρόνια. Συνεπώς, στην προκειμένη πε-
ρίπτωση, η αγωγή καταχωρήθηκε εμπρόθεσμα.

Ο τρίτος λόγος των εναγόντων, είναι ότι έστω και αν
ήθελε φανεί ότι είτε η Συνθήκη του 1910, είτε ο Νόμος του
1911 ισχύουν και ότι η αγωγή δεν καταχωρήθηκε μέσα στα
χρονικά όρια που προβλέπονται, υπάρχει, εν πάση περι-
πτώσει, αναστολή του χρόνου παραγραφής από το Νόμο
57/64, όπως τροποποιήθηκε με το Νόμο 36/82. Η θέση των
εναγόντων είναι ότι ο Νόμος 57/64 εφαρμόζεται τόσο στη
Συνθήκη του 1910, όσο και στον περί Ναυτικού Δικαίου
Νόμο 1911.

Είμαι της γνώμης ότι δεν ευσταθεί το επιχείρημα των
εναγομένων ότι η λέξη "Νόμος" με βάση την ερμηνεία που
του δίδεται στο Κεφ. 1 δεν περιλαμβάνει ούτε Διεθνείς

5 Συνθήκες ούτε τον περί Συνθηκών Ναυτικού Δικαίου Νόμο 1911, διότι φαίνεται από το λεκτικό του άρθρου 2 του Νόμου 57/64, ότι δεν περιορίζεται μόνο σε νομοθετήματα της Βουλής των Αντιπροσώπων. Το άρθρο 2 αναφέρει τα εξής:

10 " Χρόνος παραγραφής' σημαίνει οιαδήποτε χρονική περίοδο καθοριζομένην εν οιαδήποτε διατάξει, νομοθετικής φύσεως, ισχύουσής κατά την ημερομηνίαν ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου, εν η απαιτείται η έναρξις οιασδήποτε αγωγής εις ην αφορά η διάταξις αυτή."

15 Το γεγονός ότι, είτε η Συνθήκη του 1910, είτε ο Νόμος του 1911 μπορεί να μην περιλαμβάνονται στη λέξη "Νόμος" με βάση το Κεφ. 1, δε σημαίνει με κανένα τρόπο ότι δεν είναι διατάξεις "νομοθετικής φύσεως" μια και σίγουρα ο όρος αυτός είναι πολύ ευρύτερος του όρου "Νόμος". Αν ο Νομοθέτης ήθελε να χρησιμοποιήσει τη στενότερη έννοια της λέξης "Νόμος", δεν υπήρχε λόγος να χρησιμοποιηθεί στο Νόμο 57/64 η ευρύτερη έννοια "νομοθετικής φύσεως", ενόψει μάλιστα και του γεγονότος ότι η
20 λέξη "Νόμος" έχει σαφή και νομοθετική ερμηνεία που δεν επιδέχεται μεγάλη ασάφεια.

25 Τελικά θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα που ήγειρε η δικηγόρος των εναγομένων, ότι το άρθρο 7 της Συνθήκης του 1910 δεν στερεί μόνο το δικαίωμα για αγωγή, αλλά το εκμηδενίζει ώστε μετά την πάροδο των δύο χρόνων να μην υπάρχει καθόλου αξίωση και να αφαιρεί το δικαίωμα και οποιαδήποτε μέσα για άσκηση του δικαιώματος για αγωγή. Η δικηγόρος των εναγόντων, ήγειρε ένσταση για
30 την εκδίκαση αυτού του θέματος, διότι οι εναγόμενοι δεν εγείρουν τέτοιο θέμα στην απάντησή τους.

35 Συμφωνώ με την εισήγηση της δικηγόρου των εναγόντων, ότι οι εναγόμενοι δεν ήγειραν τέτοιο θέμα με την απάντησή τους και συνεπώς το Δικαστήριο δεν πρέπει να του επιληφθεί, διότι δεν αποτελεί επίδικο θέμα. Εν πάση περιπτώσει όμως, φαίνεται από το λεκτικό τόσο του αρ-

θρου 7 της Συνθήκης του 1910, όσο και από το άρθρο 8 του Νόμου του 1911, ότι ο χρονικός περιορισμός είναι ως προς την έγερση της αγωγής και όχι ως προς τα δικαιώματα. Συνεπώς, ο λόγος αυτός δεν ευσταθεί.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, είμαι της γνώμης ότι η αγωγή καταχωρήθηκε εμπρόθεσμα και η προδικαστική ένσταση των εναγομένων απορρίπτεται. Έξοδα δίκης. 5

Προδικαστική ένσταση απορρίπτεται.